

Els grups ecologistes no es poden queixar. Segons un estudi de credibilitat fet per Greenpeace, la gent confia més amb el que diuen ells sobre el medi ambient que amb el que pugui dir el Govern o els partits polítics. En una època en què la gent està saturada d'informació i no creu res, el repte del GOB és arribar als mitjans de comunicació de masses a nivell nacional i internacional. També arribar als sectors de la societat més allunyats de les problemàtiques mediambientals. És evident que no n'hi ha prou amb la informació per canviar comportaments i aconseguir una societat més sostenible. Trenta anys després del seu naixement, el GOB s'ha consolidat com a col·lectiu capaç d'arribar a la gent i de mobilitzar la societat illenca per defensar el medi ambient. De moment, però, com diu Aina Llauger, han guanyat batalles i perdut la guerra.

-A l'hora de difondre el vostre missatge a la societat, com han canviat els canals de comunicació emprats pel GOB?

-L'evolució ha estat més tecnològica que de conceptes. El GOB des del principi va tenir molt clar el tema de la comunicació i la utilització dels mitjans ha estat contínua. De fet, ja va néixer molt lligat a una pàgina informativa sobre medi ambient que es publicava al *Diario de Mallorca*, i en els anys vuitanta i noranta tenia una pàgina fixa a *l'Última Hora*. A la televisió sí que ha estat més difícil entrar-hi amb col·laboracions continuades, en canvi a la ràdio hi ha hagut col·laboracions setmanals en programes a moltes emissores. Per tant, l'accés als mitjans ha estat relativament fàcil, de vegades fins i tot, excessiu. De tota manera, aquests no deixen de ser instruments mediatitzats, per això el GOB també ha fet un esforç per desenvolupar mitjans propis de comunicació. Del full ciclostil es va passar a un díptic fotocopiats i a una revista, però sempre, des de fa trenta anys, hi ha hagut un butlletí informatiu. També el GOB compta amb una pàgina web tot d'una que apareix Internet, que és un instrument de comunicació molt potent avui en dia. Ara també tots els comunicats que fa el GOB, i que abans només anaven a la premsa, arriben a centenars de persones a través del correu electrònic. Per una altra banda, quan es fa una excursió també és un mitjà de comunicació entre els socis, així com el grup infantil i juvenil i les delegacions locals. El GOB fa també activitats més convencionals, de tipus formació i comunicació, com són xerrades, conferències, taules rodones... Sempre que ens criden participam i un àmbit molt important de treball són les escoles i els centres educatius on el GOB fa activitats contínuament.

La informació no basta

Magdalena Cortés

-En tot aquest temps heu anat descartant determinats suports?

-Crec que de vegades funcionam d'una forma intuïtiva que va bé, encara que també es cometen errors. Per exemple, si tu fas un cartell per convocar una manifestació i la convocatòria és un èxit no pots dir que el cartell era un fracàs. Però potser resulta que tu has fet un cartell que t'ha costat molt de distribuir, i després la gent que ha anat a la manifestació se n'ha assabentat per la premsa i per Internet. Fa deu anys anaves amb un cartell a la Universitat i el penjaves, avui en dia arribes a uns taulells d'anuncis plens de cartells que la gent de cada vegada mira menys.

De cada vegada més, els mitjans de comunicació de masses i Internet són més adequats. Ara bé, un cartell per convocar la concentració de Sineu repartit en el bar de Sineu, de Petra i de Costitx té el seu impacte. Has d'avaluar que potser en aquests pobles no tothom té correu electrònic i has de continuar utilitzant els mitjans de comunicació més convencionals. L'octaveta i els cartells són vàlids als pobles, i a Palma seran menys vàlids. Si avaluem un poquet les grans convocatòries contra la guerra..., per què varen ser un èxit? si ho analitzam des del punt de vista de la comunicació, la gent es va assabentar pel correu electrònic i Internet, però també perquè els mitjans de comunicació, i no només els locals, en varen parlar. Eren unes convocatòries que es feien arreu del món, i aquí un poquet el gran repte que tenim des del GOB és arribar als mitjans de comunicació estatals i internacionals.

-Amb el tema de la globalització, de vegades sabem més que ha passat a un altre país que el que passa a Mallorca.

-En el cas del GOB de vegades se'n ha criticat pel contrari, per ser massa localistes. El que passa és que el que el GOB difon no arriba tant a la gent com el *Prestige*, l'Amazones o la capa d'ozó. El GOB el que fa és lluitar perquè els temes locals ocupin més la primera línia. Ara amb el tema de l'autopista es du molt la mobilització a la Península, a Barcelona es fan concentracions pels temes dels problemes ambientals i socials de Mallorca, no és l'objectiu prioritari però sí que de vegades ajuda. Ens interessa arribar al que la gent d'aquí veu, i es veu més TV3 i el Telediario que els informatius locals, al GOB ens agrada-

Aina Llauger Rosselló va néixer a Palma el 19 de març de 1968. L'any 91 es llicencià en filosofia per la UIB. Als 16 anys es va fer sòcia del GOB. L'any 86 entrà a la Junta Directiva, i l'any 90 va començar a fer feina professionalment al GOB en temes d'educació ambiental, materials didàctics i en campanyes en temes de residus, concretament va fer feina molt intensament l'època de la campanya de la incineradora. Els dos darrers anys va ser secretària general del GOB i l'any 2000 va demanar una excedència per maternitat i va deixar d'estar-hi vinculada professionalment. Actualment és professora associada de la UIB en temes d'educació ambiental al Departament de Ciències de l'Educació, també fa feina com a autònoma en temes d'educació ambiental per elaborar material didàctic, guions de vídeos, exposicions i materials de formació per a cursos a distància. Des de l'any 2000 és vocal de la Junta Directiva del GOB.

ria que les informacions d'aquí sortissin a TV3 i al Telediario. Però això costa moltíssim.

QUALITAT ENFRONT DE QUANTITAT

-És molta la informació que generau i molt poca la que efectivament arriba a la gent?

-Jo crec que és un tema difícil perquè mai no saps quan l'encertes. Cada vegada que el GOB ha de fer una campanya es planteja, feim un cartell, una octaveta, uns fulletons.... decidir què es fa no sempre és fàcil. Hi ha arguments econòmics, fas el que pots fer, però sempre tens el dubte de si la gent llegirà el fulletó. El GOB competeix en una societat on hi ha molta informació i la gent està saturada de fullets de propaganda. Moltes vegades som conscients de les nostres limitacions i sabem que hem de fer un parèntesi: quan hi ha campanya electoral normalment el GOB no treu instruments nous de comunicació, i quan arriba Nadal el mateix, perquè davant la saturació de la gent, per molt que facis una cosa atractiva i de qualitat, no depèn només de tu. Aquesta pregunta que ens feim sempre: ens llegiran?, ens escoltaran?, per a mi no té una resposta fàcil.

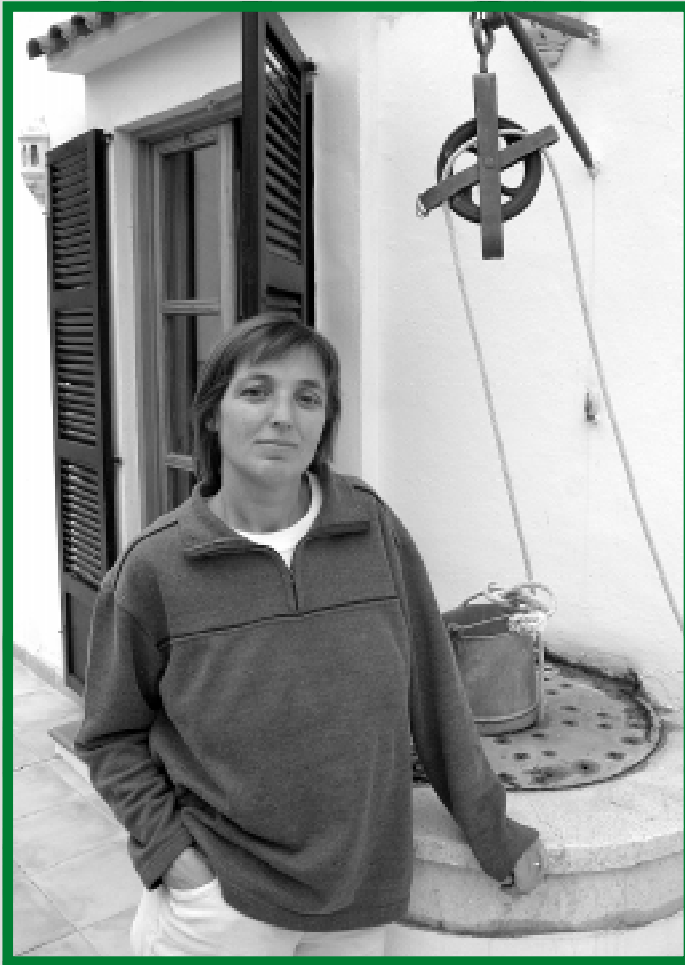
-De tota manera l'accés als mitjans tampoc no garanteix la qualitat de la informació que es transmet.

-Jugues amb moltes coses: la saturació i la desconfiança de la gent, que ja no creu res. Malauradament també estam acostumats a veure que els mitjans de comunicació de vegades són inexactes, de vegades manipulen... la gent posa tot el que llegeix al diari entre cometes i tu has de jugar amb això. També és cert que la cara positiva és que està demostrat amb alguns estudis en casos com Greenpeace que les entitats ecologistes tenen més credibilitat que els partits polítics, que les empreses o altres institucions. Es va fer un estudi de credibilitat per Greenpeace que demostrava que la gent es creia més el que deia Greenpeace sobre medi ambient que el que deia el ministeri. En el cas del *Prestige* també s'ha posat en evidència, la gent creu més el que diuen les ONG que no el que diu l'Administració pública. I el GOB crec que aquí a les Balears compta amb una bona credibilitat, i això són trenta anys d'història, de guanyar-s'ho dia a dia amb el fet de no ser massa sensacionalista, massa catastrofista i de no haver comès errors. Si per dur més gent a una mobilització dius una mentida, ho acabes pagant, i crec que el GOB no ha caigut en aquests errors. Per tant, guanyam credibilitat amb el pas del temps, i això és bo perquè la gent es fia més de tu.

-Com valora la informació mediambiental que es dona avui en dia des dels mitjans?

-Hi ha de tot. El problema amb la informació ambiental és que, de vegades, el que difon la informació no en sap prou de temes ambientals. Hi ha poca gent especialitzada en aquests temes, per tant, qualsevol periodista tracta temes ambientals i, de vegades, comet errors per manca de formació. Després hi ha el problema de la manipulació, tant per part dels mitjans de comunicació com per part del que difon, quan és l'Administració o una empresa

"Les entitats ecologistes tenen més credibilitat que els partits polítics, que les empreses o d'altres institucions"

PARTICIPAR EN LES INSTITUCIONS

-Quins són els canals de comunicació entre el GOB i el Govern balear?

Ara la situació ha canviat molt. Aquests darrers mesos el Govern actual ha tret fora el GOB d'una sèrie de comissions i d'organismes de participació, com la Comissió de Patrimoni, el Consell Econòmic i Social i una sèrie de fòrums més, amb la qual cosa, en certa manera se suprimixen canals de comunicació. Encara que quan el GOB ha demanat una entrevista li han concedit, de fet, ja s'ha entrevistat amb el conseller de Medi Ambient, amb el president del Govern, amb diferents directors generals... això no deixa de ser un acte puntual, i negar-te una entrevista ja seria una cosa molt lletja. En el cas de l'Ajuntament de Palma no ha estat així, per tant, no sempre és una qüestió de partit polític, de vegades institucions dels mateixos partits polítics es comporten de forma diferent.

-Però des del Govern s'ha argumentat que han ocupat el vostre lloc altres persones vinculades també a causes ecologistes.

-De vegades són persones vinculades al Partit Popular, persones concretes que no representen entitats. A una comissió d'aquestes no es tracta de triar una persona sinó de tenir el convenciment que una entitat, si és socialment important, hi estarà representada. Si consideres que el GOB és important socialment, llavors ha de tenir un representant a aquestes comissions. A les juntes rectores dels parcs, en el decret que les regula s'estableix que hi ha d'haver un o dos representants de les entitats ecologistes o conservacionistes. Aleshores, des de l'Administració es demana a totes les entitats ecologistes registrades que es posin d'acord per triar un o dos representants. El representant no és sempre del GOB, però és un representant que aquestes entitats han triat entre elles, no és l'Administració qui tria. Llevat que al GOB li pugui agradar més o menys una determinada persona, la forma de procedir correcta pensam que és aquesta.

-Que pensau que podria fer el Govern per fomentar la comunicació mediambiental?

-Hi ha dos tipus de vies: una és la participativa. Una institució ha d'estar oberta a la participació de les entitats, les ONG, els col·legis professionals... tota aquesta sèrie de comissions, organismes assessors i taules de participació han d'estar obertes, ser transparents i donar facilitats que van des de l'hora de la reunió a rebre la convocatòria amb prou temps i amb tota la informació que l'ONG ha de menester per poder opinar i votar.

I l'altra via és que la informació ambiental estigui oberta, disponible i centralitzada. Seria adequat que hi hagués un centre d'informació i documentació ambiental obert a tothom perquè, entre altres coses, per a qualsevol persona la primera fase és la informació. A aquest moment la biblioteca del GOB, la base de dades que té, l'arxiu de premsa... fa el servei de centre d'informació i documentació ambiental. No és una tasca que hauria de fer el GOB, la fa de gust i perquè troba que també la informació és una forma de conscienciar la gent, però l'Administració pública hauria de tenir un centre de documentació i informació ambiental obert, transparent i amb tota la informació disponible, accessible i gratuïta. Ho tenen d'altres

moltes vegades li interessa manipular i utilitzar els termes de forma poc adequada perquè sap que la gent no els coneix prou. Avui en dia tot és sostenible, tot és verd i tot és parc, fins i tot una autopista és parc, perquè al que difon la informació li interessa donar la imatge "verd". La lectura positiva és que el que és ambientalment bo serà més ben acollit, el negatiu és que si tot és sostenible i tot és verd i tot és parc, la gent ja no creu res. Hi ha tantes possibilitats que la informació es distorsioni pel camí que, en el cas del GOB, s'intenta ser el més clar possible i al mateix temps el més rigorós, s'intenta trobar el camí adequat entre el rigor i la claredat.

"Hi ha tantes possibilitats que la informació es distorsioni pel camí que, en el cas del GOB, s'intenta ser el més clar possible i al mateix temps el més rigorós"

-Una bona alternativa serien les revistes mediambientals?

-Jo més que una alternativa les veig com una opció més. Amb una revista especialitzada arribes a un sector de públic especialitzat, però no arribes al gran públic, per arribar-hi sempre hauràs de dependre dels mitjans de comunicació de masses, dels fullets, dels cartells... sempre jugant amb uns instruments que tenen les seves pròpies limitacions. Jo crec que tot té el seu paper, les revistes especialitzades fan falta, sempre hi ha un sector de gent al qual li agradaria tenir més informació, però no serà la forma d'arribar al gran públic. A les Balears fa falta o que *Gea* arribi a més gent o que hi hagi d'altres revistes.

comunitats autònomes. Durant l'anterior legislatura hi havia voluntat de posar-ho en marxa, varen circular alguns projectes, però potser es feren les passes de forma massa lenta i no es va arribar a temps que el projecte cristal·litzàs.

GUANYAR BATALLES I PERDRE LA GUERRA

-De cada vegada tenim més informació, però les coses no canvien. Vos sentiu defraudats?

-Tens un poc la sensació que guanyes batalles i perds la guerra. Vàrem guanyar la batalla de sa Dragonera, d'es Trenc, de Cabrera... tenim aquests redutes protegits. Però ara s'aprovarà la Llei d'acompanyament de pressupostos que desprotegirà espais, cosa mai no vista arreu del món, que reduirà espais protegits a la mínima expressió com serà el cas del Parc de Llevant i de Cala d'Hort a Eivissa. Mentre es continua incrementant la pressió sobre els recursos amb més turistes, més residents, més construcció, també perdem la batalla dels recursos: del territori, de l'aigua, de la producció de residus... i aquí és on, en un territori limitat com Mallorca, ens la jugam.

-De fet, encara es discuteixen certes coses i encara es defensa que el millor per a tots és continuar creixent.

-Hi ha moltes coses que encara es discuteixen, i moltes on la conducta és incoherent. Reciclar i estalviar energia té connotacions positives, la gent sap que això és bo per al medi ambient, però després la conducta quotidiana és

IMPLICAR TOTA LA SOCIETAT

Un percentatge de cada vegada major de la població de les Illes respon a les persones vengudes d'altres països. Són els nous ciutadans que arriben amb l'únic objectiu de millorar la seva vida. Vénen aquí com podrien anar a qualsevol altre ciutat del Primer Món, l'única informació que tenen és que aquí hi ha feina i es viu bé. De moment, desconeixen els problemes econòmics, socials i mediambientals de l'illa, com és natural, la seva primera preocupació és refer la seva vida. D'aquí a uns anys, però, els que aconsegueixin una estabilitat seran veritables ciutadans i tendran fills mallorquins. Aina Llauger coneix que el GOB "no es pot continuar movent dins dels mateixos cercles", perquè té clar que "els de sempre no bastam". Per a Llauger un dels grans reptes de comunicació que tindrà el GOB és arribar a tothom, als residents que vénen del nord i del sud, perquè contribueixin també a combatre els problemes ambientals. Així i tot, Aina no es queixa de la resposta que ha donat la societat mallorquina quan ha estat necessària la mobilització "sempre voldríem més mobilització i més participació directa però tampoc no ens podem queixar massa darrerament, amb la guerra i l'autopista jo crec que la gent s'ha mogut." Al final no és un problema d'aconseguir mobilitzar la gent, això es pot relativament aviat gràcies a Internet i al correu electrònic. Segons Aina Llauger, "el que manca és la passa intermèdia: la gent que fa feina en el dia a dia. Normalment les convocatòries tenen més o menys èxit, però enmig fa falta una feinada que, cada vegada més, la fan un grapat de voluntaris molt reduït i professionals que fan feina al GOB. El repte és tenir més voluntaris no simplement de pitjar una tecla, enviar un correu electrònic, i sortir al carrer."

"Avui en dia tot és sostenible, tot és verd i tot és parc, fins i tot una autopista és parc"

-La informació no basta. A principis dels anys setanta, els grups ecologistes varen fer un gran esforç per donar a conèixer els espais naturals i el medi ambient, tot pensant que el simple coneixement serviria per canviar el comportament. El repte actual és com aconseguir realment el canvi de comportament, que és el que no aconseguim. La gent sap moltíssim,

té moltíssima d'informació, la gent ha quedat amb els cabells drets amb el cas del *Prestige*, però continua consumint petroli cada dia anant amb el cotxe per la comoditat, perquè no ens ho posen fàcil, i perquè no depèn només de nosaltres. A mi m'agradaria tenir plaques solars però em costa molt perquè la societat no està preparada per a això, m'agradaria anar amb autobús cada dia, però no pot ser. La informació no aconsegueix actualment canvis de comportament i un dels reptes que tenim és aquest.

incoherent amb això. No només la conducta quotidiana de la persona a títol individual sinó la conducta social, tothom sap que anar amb transport públic és bo, però si no tenim transport públic, com ho farem? Hi ha aquesta incoherència entre els missatges que tu saps que són bons i estan socialment acceptats i la incoherència de la pràctica.

-Per tant, la informació no basta.